

PROBLEME ETNICE ÎN DOBROGEA DUPĂ MARELE RĂZBOI

*Drd. Dragoș Dumitru DRAGOMIR**

În anul 1913, după cel de-al doilea război balcanic, în componența României au intrat județele Durostor și Caliacra, aflate în sudul Dobrogei și care făceau parte din teritoriul cunoscut sub numele de Cadrilater. Prezența acestui teritoriu în componența statului român a adus și multe probleme: atacurile comitagiilor, problema colonizării macedonenilor, organizații comuniste subversive și tensionarea raporturilor cu Bulgaria și cu minoritatea bulgară din Dobrogea Nouă.¹ O serie de asemenea probleme au fost surprinse în corespondența autorităților din acea epocă.

În noiembrie 1914 preoți bulgari Atanasie Petrof și Hristu Popov, nevrând să dea declarație că rămân ca preoți plătiți de statul român, au fost expulzați și a fost numit în Comuna Alfatar Protosinghelul Miron Mihailescu.²

21 ianuarie 1915 - îndepărtarea din serviciul a cântărețului Peiciu Anghelofi de la biserica „Adormirea Maicei Domnului” din parohia Sarsânlar, județul Durostor, începând cu 1 ianuarie a.c. și înlocuirea sa cu Stanciu Dobre.³

Galați, 26 ianuarie 1915, episcopul Nifon al Dunării de Jos, trimite ministerului Cultelor „raportul Prea Cucernicului Protoiereu al județului Durostor sub No 40/915, împreună cu 8 anexe, toate aceste acte închiate în contra preotului bulgar Istrate Metodie din Comuna Doimușlar, zisul județ, și Vă rugăm ca văzându-le cuprinsul, să binevoșiți a înlensi preotului în cauză, calea și mijloacele, de a se putea duce în patria sa, dat fiind că la noi nu-i place și nici nu e trebuncios.”

Preotul Istrate Metodi era acuzat:

„1) Că nu face slujba bisericească și în limba română cu toate că o cunoaște bine;

2) La slujba bisericească nu vrea să pomenească numele Familiei Regale și al Prea Sfinției Voastre;

* Liceul Tehnologic „I. C. Brătianu” din Nicolae Bălcescu, județul Constanța.

¹ Adrian Rădulescu, Ion Bitoleanu, *Istoria Dobrogei*, Ediția a 2-a, revizuită, Editura Ex Ponto, Constanța, 1998, pp. 380, 383.

² Arhivele Naționale ale României, *Fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Administrația Casei Bisericii*, Dos. 144/1915, f. 1.

³ *Ibidem*, f. 6.

3) De multe ori la sărbători naționale pleacă din comună din care pricină serviciul religios oficial se officiază în geamia din acel sat;

4) Lipsește din comună câte 3-4 zile și interesele religioase ale locuitorilor suferă;

5) Face instigație printre locuitorii comunei să nu se supună obiceiurilor și legilor țerii;

6) Nu lasă să cânte în limba română pe român N. Guțan, numit cu decret la acea biserică;

7) Refuz de serviciu.”

Din toate acestea „rezultă că numitul preot e un element primejdios ordinii și siguranței publice”⁴

Din raportul notarului Corneliu Teodorescu: „Preotul Metodief are un fiu, care pretinde că urmează cursuri tehnice în Franța. – Acest fiu, venind acum cât-va timp în comună, din străinătate, a refuzat să prezinte autorităților comunale actele sale de identitate.

Fiind forțat să vie, ne-a presintat un pasport bulgar, care purta vizele consulatelor din mai multe centrele Bulgariei, cea ce dovedea că numitul în loc să vie de la Paris via Constantinopol – Constanța – Silistra, acasă la părinți, a ținut să colinde Bulgaria, posibil pentru a aduce vești la Doimuslar. – În plus nu avea bilet de liberă petrecere în țară, pe care nici nu și la procurat până la plecarea sa subită din comună, după o ședere de 20 zile. – În prezent suntem pozitiv informați că acest fiu al preotului Metodief este profesor secundar în Bulgaria.

Cu prilejul executării lucrărilor de prestație pentru șoseaua Doimuslar la șos. Silistra – Turtucaia, am remarcat adeseori că locuitori mai apropiați acestui preot, erau cei mai îndărătnici. – Cercetând ne-am putut convinge, că sfătuitoarea lor în acest sens era preotul Metodief, și că în genere îi sfătuiește pe locuitori să nu se supună dispozițiilor ordonate de administrațiune. Acest lucru lam mai remarcat și cu ocaziunea executării șoselelor strategice de la Turtucaia, când oameni din Doimuslar, au fost de asemenea cei mai îndărătnici.”⁵

Pe 20 octombrie 1914, Petru Ilie Moscu declara că, în luna august, preotul refuzase să îi permită să boteze pe fata finului său, pe motiv că Petru nu este cununat religios cu soția sa, după ce, în 1913, refuzase să îi cunune, pe motiv că tatăl lui Petru îi datora 23 de lei.

Declarația lui Tudor Petrof, adresată președintelui Comisiei Interimare a comunei Doimuslar, releva : „Astăzi cinci octombrie 1914 trimițând copilul meu nou născut anume Stoiana împreună cu nașul meu

⁴ *Ibidem*, ff. 7-9.

⁵ *Ibidem*, f. 11.

anume Stoian Marinof spre a mi-l boteza Sf. sa părintele Metodie Evstație, Preotul Comunei Doimuslar refuză a mi-l boteza că sora mea Peteaua, din satul Capaclia, comuna Doimuslar nu i-a plătit suma de lei șase ce a rămas datoare la înmormântarea tatălui meu Costin. Ori Domnule Președinte dacă sora mea nu i-a achitat cei 6 lei este că pe de o parte este absolut săracă, iar pe alta Sf. sa ne cere 6 lei care este prea mult pentru o femeie săracă.”⁶

Muftiatul Județului Durostoru, prin adresa no. 282 din 7 iulie 1915, atrăgea atenția asupra unor probleme de cu totul alt tip : „onor Direcțiune a Seminarului Musulman din Medgidia până în present nu nea recomandat nici un absolvent spre a fi numit ca hatib sau imam în acest județ. De altfel pentru reorganizarea clerului rural musulman avem mare nevoie de absolvenți căci majoritatea hatibilor și imamilor nu posedă o cultură generală suficientă spre a răspunde la necesitățile actuale, dar leafa hatibilor fiind prea mică (20 lei lunar) nu se prezintă absolvenți. Din cele 110 sate musulmane din acest județ numai 57 hatibi sunt salariați restul nu primește nici o leafă așa că este imposibil pentru un absolvent al seminarului de a trăi în aceste condițiuni. Pentru aceasta întâmpinăm mari dificultăți pentru numirea hatibilor. Am fi foarte fericiți dacă Onor Direcțiune ne va recomanda absolvenți pentru a fi numiți ca imami și atibi, căci noi nu dorim altceva de cât ameliorarea clerului musulman care a fost lăsat intenționat în complectă dezorganizație în timpul dominației bulgare.

De multe ori suntem obligați de a recurge la tineri care s'au retras de la seminar spre a înlocui hatibi cari nu știu să citească nici propria lor limbă, având această demnitate prin moștenire din tată în fiu. Recurgem la cesști tineri căci în sat sau comuna nu se găsesc absolvenți al seminarului iar dacă în alt sat s'ar găsi nu se duce în altă parte.”

Pe 16 iulie 1915, administratorul Casei Bisericii cerea Direcțiunii Seminarului musulman din Medgidia solicita, drept răspuns, „să căutați a convinge pe absolvenți a se duce și a face un adevărat apostolat ca răsplată pentru sacrificiile ce Regatul Român a făcut cu atâta bunăvoință pentru ei, pentru cari îi consideră adevărați români și fii ai lui.”⁷

Muftiatul Județului Durostor cerea, la 7 iulie 1915, administratorului Casei Bisericii, „confirmarea următorilor hatibi cu începere de la 1 Iulie a.c.:

⁶ *Ibidem*, ff. 16-17.

⁷ Arhivele Naționale ale României, *Fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Administrația Casei Bisericii* dos. 152/1915, f. 4.

1. Regeb Suleiman din satul Arabagilar, com. Sarsânlar în locul lui Hagi Mmehmet Hasan, destituit din cauză că este prea bătrân și nu știe să scrie. Noul hatib a studiat 10 ani de zile la seminarul din Conpol (Constantinopol?), tânăr foarte deștept, bine văzut și respectat de către locuitori.

2. Mehmet Molla Ahmet din comuna Lungurlar, absolvent al seminarului musulman din Conpol în locul lui Osman Halil, hatib al Comunei Lungurlar care a fost destituit fiindcă a raportat lucruri neexacte contra autorităților sanitare cu ocazia evirei tifosului exantematic. Totodată este bătrân și nu poate fi de folos nici autorităților locale nici populațiunii musulmane.

3. Ismail Osman din satul Bailrchioi, absolvent al Seminarului musulman din Conpol în locul lui Rașid Ahmet hatib al Comunei Lânâr Yeni Mahale, destituit din cauza bătrâneței și incapacității sale, ne știind bine să citească și mai ales să scrie.

4. Hafâz Ahmet Mehmet din satul Pătracli, com. Tatar-Atmagea care a continuat 10 ani de zile la seminarul musulman din Conpol în locul lui Ali Mustafa hatib al sus numitului sat care a demisionat din cauza bătrâneței.”

Numirile erau aprobate, cu cerința „ne veți trimite însă și actele lor de studiu traduse în românește și certificate pentru exacta traducere.”

Pe 11 iulie 1915 a fost numit „Hagi Hafâz Ismail Vveli, absolvent al seminarului musulman din Constantinopol, în postul de hatib al satului Salibler, comuna Ahmatlar, în locul lui Ali Ibrahim destituit din cauza incapacității, neștiind nici legea musulmana, nici carte.”⁸

Într-o altă adresă se atrăgea atenția asupra unui posibil abuz : „În vremea stăpânirii bulgare, la biserica catedrală „Sfântul Gheorghe” din Bazargic, cânta un cor bulgar, care s'a desființat din prima zi a instalării actualului Protoieru.”

Adresa Sfintei Episcopii a Dunării de Jos, Galați, no. 2348 din 23 Decembre 1914, primită la registratura Ministerului Cultelor și Instrucțiunii. Administrația Casei Bisericii cu no. 30 din 8 ian. 1915, atinge problema colonizării macedonenilor : „Postul de preot paroh de la biserica „Înălțarea Domnului” din cătunul Cairac, comuna Beibunar, județul Kaliacra, fiind vacant, am onoarea a vă aduce la cunoștință, că am numit aci pe preotul Popa Ștefan Dumitrescu, care a funcționat până acuma în Macedonia în următoarele comuni. Uscüb, Veles, Cociana, Salonic și Cumanova. – După încorporarea Macedoniei la Serbia, ne mai

⁸ *Ibidem*, ff. 6-7.

putând îndura persecuțiunile și neorânduețele administrației, a trecut în patria mamă, fiind român, și prin suplica înregistrată la No 1584.914 a cerut un post de preot în Dobrogea Nouă. Având mare nevoie de preoți în această parte a Eparhiei Noastre, l'am numit ca paroh în comuna amintită mai sus...”⁹

La 28 noiembrie 1918 Comandamentul militar interaliat a cerut retragerea armatei bulgare, Dobrogea fiind ocupată de trupele franceze și engleze de pe frontul din Balcani. Odată cu unitățile bulgare s-au retras și majoritatea acelor colaboraționiști care singuri își făcuseră imposibilă orice conviețuire pe mai departe cu românii.¹⁰

Imaginea jalnică în care se găsea Dobrogea după primul război mondial a fost redată de Constantin Brătescu, la acea dată profesor la Școala Normală din Constanța și membru corespondent al Academiei Române, în articolul „După război” publicat în Arhiva Dobrogea, volumul II din 1919: „Satele noastre nu mai erau satele mulțumite și fremătând de hărnicia zilelor de lucru și de bucuria zilelor de sărbătoare; ci multe dintre ele, cele mai multe, stau aproape pustii, ca niște cimitire vechi. Și pe mulți dintre aceia care, prea legați de vatră, au rămas să îndure jugul unui dușman sălbatic, însuflețit de ură, de invidie neagră și de duhul distrugerii, nu i-am mai regăsit bucurându-se de lumina curată a cerului dobrogean. Am regăsit ogoarele năpădite de buruieni sălbatice, căminele sparte, mii de orfani pe drumuri, averile risipite și prăpădite, frigul și vânturile triste ale Mării șuierând peste stepă, pustiind peste ruine. Am simțit atunci că barbaria ce a trecut peste cea mai nefericită dintre provinciile românești ne-a întors până aproape de anul 1877 și că ni se cere o nouă muncă titanică spre a reda României grădina fericirii de odinioară”.

Nu exista nici o exagerare în descrierea realizată de Constantin Brătescu. Ocupația germano-bulgară își lăsase din plin amprenta asupra pământului dintre Dunăre și Mare. Agricultură cunoscuse un regres deosebit, se cultivase puțin și, din cauza secetei, se recoltase și mai puțin. Nu fusese ocolită nici o posibilitate, nici o sursă ce putea aduce fonduri bănești. Se aplicaseră amenzi, se vânduseră din bunurile confiscate, se ridicaseră sume de bani din casele primăriilor, fără nici o justificare. Populației, și așa sărăcită, îi fuseseră impuse impozite directe și extraordinare, care se încasau la trei luni. Pentru spionaj în favoarea

⁹ Arhivele Naționale ale României, *Fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Administrația Casei Bisericii*
dos. 145/1915, ff. 1-2.

¹⁰ Adrian Rădulescu, Ion Bitoleanu, *op.cit.*, p. 391.

trupelor românești din stânga Dunării, din Hârșova și comunele apropiate, 48 de români au fost condamnați la o pedeapsă cumulată de 881 de zile de închisoare. Deosebit de grea era situația în mediul rural. Multe sate, fiind distruse, nu ofereau nici un fel de condiții de viață. La 10 februarie 1919, prefectul județului Constanța preciza unei delegații a băncilor populare că „astăzi putem înregistra cu durere numeroase cazuri mortale din cauza foamei”. La un an de la revenirea administrației românești, într-un raport al prefectului județului Constanța, Fr. Sachetti, adresat Ministerului de Interne, se recunoștea că „în afară de reparațiile făcute la orașe, la unele imobile a celor avuți, tot restul a rămas în aceeași stare dezolantă”. Într-un raport trimis în 1921 Ministerului Lucrărilor Publice de noul prefect al județului Constanța, C. Pariano, se constata că de la retragerea inamicului și până în acel moment ”7-8.000 de plugari locuiesc sub cerul liber ori în gropi săpate împrejurul gospodăriilor ce li s-au devastat sau distrus”.¹¹

În Dobrogea, imediat după încheierea primei conflagrații mondiale, erau probleme cu simpatizanții bolșevici, socialiști și filo-bulgari, mai ales în ocoalele Medgidia și Mangalia și în plasa Ostrov. Existau centre de propagandă la Varna și Burgas, care trimiteau agenți de propagandă bolșevică și filo-bulgară în Dobrogea. Mai existau un grup comunist (bolșevic) român din Odessa și secția musulmană revoluționară din Rusia. Agenții recrutați și antrenați în aceste centre aruncau prin curțile localnicilor, în locuri virane sau prin șanțurile șoșelelor manifeste și ziare revoluționare în limbile română, bulgară sau turcă, adresate muncitorilor și țăranilor din Dobrogea sau poporului dobrogean. În acest sens, Ministerul de Interne, Direcțiunea Poliției și Siguranței Generale, trimitea o notă personală-confidențială prefectului județului Constanța, în care se arăta că: „Suntem informați că la sate s’ar fi împărțit manifeste revoluționare, prin cari, între altele, se spune: «Țărani! sculați-vă din somnul vostru și vă răsculați contra asupritorilor cari vă țin subjugăți.» Aducându-vă la cunoștință cele ce preced, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune să se facă cercetări de urgență și să ni se comunice dacă s’au găsit astfel de manifeste în cuprinsul județului Dv., arătându-ne, în caz afirmativ, măsurile luate pentru descoperirea celor ce le-au răspândit și rezultatul cercetărilor”.

Se pare că ororile războiului au subminat toleranța etnică caracteristică Dobrogei după 1877. Cel puțin așa reiese din cele relatate

¹¹ Valentin Ciorbea, *Evoluția Dobrogei între 1918/1944. Contribuții la cunoașterea problemelor geopolitice, economice, demografice, sociale și ale vieții politice și militare*, Ediția a II-a revăzută și reîntregită, Ex Ponto, Constanța, 2008, p. 50 *et passim*.

în nota adresată de guvernul otoman Înaltului Comisariat Francez din Constantinopol la 25 mai 1919: „Guvernul Otoman este informat că Autoritățile Românești urmează o politică de opresiune în contra elementului musulman din Dobrogea. Așa bunăoară, ele pun stăpânire, cu forța, pe vitele și semințele lor și împiedică pe musulmani să cultive câmpurile lor. Astfel strânși din toate părțile și lipsiți aproape complet de mijloace de trai și de muncă, acești bieți musulmani sunt nevoiți să-și părăsească căminul, ceea ce dă loc unui curent de imigrațiune, care se precizează din ce în ce mai bine, prin sosirea la Kara-Agateh a unui mare număr de musulmani din Dobrogea. Fiind dat că Guvernul Imperial întâmpină mari dificultăți în momentul de față, cu reinstalarea emigranților rămași fără adăpost în interiorul chiar al țării, i-ar fi aproape cu neputință, din cauza lipsei de locuință în Turcia să primească și să întrețină o sumă de imigranți veniți din România. Ministerul Imperial al Afacerilor Streine atrage atențiune a Înaltului Comisariat francez asupra persecuțiunilor a căror victimă este elementul musulman în Dobrogea, rugându-l tot o dată să binevoiască a lua măsurile necesare în scop de a se modifica această stare de lucruri...”

Drept răspuns, la începutul lui iulie 1919 Ministerul Afacerilor Streine a cerut lămuriri Ministerului de Interne, care, prin Direcția Poliției și Siguranței Generale a solicitat, la 10 iulie 1919, prefectului județului Constanța ”să luați măsuri pentru verificarea faptelor semnalate iar rezultatul să ne fie comunicat urgent”.

Faptul că situația în această provincie era volatilă se reflectă și în recomandările regăsite într-o circulară a Ministerului de Interne, menite a elimina anumite motive de revoltă a populației: „autoritățile locale trebuie să arate o sollicitudine deosebită funcționarilor și lucrătorilor și prin măsuri bine chibzuite să le aducă înlesnirile posibile, permise de lege și de morală. Înființarea depozitelor de aprovizionare de lângă fiecare instituție, cooperativele și orice alte mijloace pentru înlesnirea traiului și procurarea obiectelor de primă necesitate trebuie să facă obiectul preocupării tuturor.(...) Autoritățile comunale trebuie să asigure dreapta împărțire a alimentelor și poliția să-și facă datoria în supravegherea și urmărirea speculatorilor. Dispozițiunile decretului lege no.2969 din 10 Iulie trebuie aplicat cu rigoare și comisiunile de judecată să funcționeze regulat. Aceeași dreaptă repartiție și poliție a abuzurilor trebuie să se exercite în fiecare instituție sau stabiliment. Instituțiile statului, județelor și comunelor trebuie să fie înconjurată de cea mai curată atmosferă morală. Ele trebuie să îndeparteze din jurul lor pe toți aceia cari nu urmăresc decât exploatarea nevoilor și suferințelor obștești.

Intermediarii, samsarii și traficanții de influență care încurajează specula determină și mai mult scumpetea traiului, discreditează autoritățile și revoltă spiritul public, trebuiesc cu energie îndepărtați din instituțiile și stabilimentele publice și trimiși în fața justiției.”(sic)¹²

În acest context, Prefectura Județului Constanța trimitea administratorilor de plăși adresa nr 27/1 mai 1920:

„Ministerul de Interne are informațiuni că membrii societăței „Dobrogea” din Varna, în urma unei consfătuiri s'au hotărât a se adresa conferinței de pace pentru a cere autonomia pentru întreaga Dobroge.

La această consfătuirea au contribuit și comuniștii cari au lansat un manifest din care reese comunitatea de vederi a tuturor comuniștilor bulgari, ruși și români, cum și legătura ce există între organizațiile comuniste ale acestora.

Autorul manifestului care este intitulat „Tovarășii Dobrogei, Lucrători, țărani, pescari, români, bulgari, turci, ruși și nemți” ar fi avocatul Crum Anaudof, originar din Silistra, în prezent refugiat în Bulgaria.

Comunicându-vă cele ce preced, vă rugăm să luați serioase măsuri pentru a se împiedica răspândirea manifestului, iar acolo unde se vor găsi să fie distruse, iar cei ce vor fi dovediți că le răspândesc să fie diferiți justiției cu actele dresate.”¹³

Autoritățile locale au luat măsuri pentru a împiedica activitățile antistatale pe teritoriul dobrogean, mizând și pe sprijinul populației. Astfel, Marin Dumitru Simion dădea în fața primarului, notarului și a doi martori, următoarea declarație, la 10 ianuarie 1920:

„Subsemnatul Marin Dumitru Simion de ani 19 de profesiune plugar domiciliat în satul Asarlâc fiind ca argat la Vasile Ghe. Arghiș tot din Asarlâc declar următoarele în privința celor ce am auzit despre unirea bulgarilor în Dobrogea : Știu că Vasile Iordan mia spus întruna din zile că să ne purtăm mai bine cu ei că mare este Dumnezeu și că nu se știe ce are să fie cu noi. Atât știu, atât declar și semnez prin punere de deget.”¹⁴

Referat din 10 ianuarie 1920

„Domnule Primar,

Am onóre a vă aduce la cunoștință următoarele: Printre locuitori din satul Asarlâc de naționalitate bulgari, încă înaintea sărbătorilor cu câteva zile circulă ore care fapte care dau naștere la perturbațiuni în

¹² Direcția Județeană Constanța a Arhivelor Naționale, *Fond Prefectura Constanța*, dos.1/1919, ff. 90-92, 126, 134, 138, 150-151.

¹³ DJCAN, *Fond Primăria Istria*, dos. 6/1920, f. 187.

¹⁴ *Ibidem*, f. 198.

siguranța statului. Intrigat de faptul că dese ori noaptea să făceau întruniri prin casele unora dintre locuitori bănuți că nu ar nutri sentimentele românești și în care întruniri după cât a transpirat se discutau chestiuni incompatibile cu siguranța și bunul mers al trebilor în țara noastră mam pus la pândă cu dorința ecpresă de a vedea unde au loc întrunirile acestor trădători și de a afla ceia ce vorbesc ei. În truna din seri încredințându-mă că întrunirea se va face în acea seară în casa supusului bulgar, Naum Stoian și pentru a afla ceia ce se va vorbi în seara aceea acolo și cine va lua parte la întrunire am trimis pe fata mea Elena în vârstă de ani 21 și nepóta Marióva de 16 ani la cumátru meu Naum de care vorbesc mai sus sub pretextul ca să mai stea de vorbă și să mai tórcă la lână dândule în același timp însărcinarea de nu scăpa un cuvânt din ceia ce se va vorbi acolo în acea seară. La întórcere fetele mia spus că la întrunire na luat parte de cât Naum Ștefan cu nevasta și Enciu Anghel cu nevasta și că din tótă conversațiunea lor și care tótă se referea numai la chestiuni contrarii siguranței Statului nu a putut reține de cât cuvintele ce spunea Enciu lui Naum și anume că «timpul nostru se aproprie întrucât o parte din armatele bolșevicilor ruși au debarcat la Varna de unde făcând cauză comună cu bulgarii la un moment dat și anume când armatele din Rusia vor trece peste Nistru vor atăca (peste) și ei Dobrogea și atunci românii prinși ca într-un clește să vedem pe unde vor scóte cămașa».

Mam mulțumit numai cu atât dar am fost intrigat de faptul că a luat parte la întrunire numai doi indivizi pe când mă așteptam mai la mulți dar făcând în urmă cercetări am constatat că sa făcut o altă întrunire în care se discuta aceleași chestiuni în casa lui Ilie Haralambie și la care au luat parte Dinu Jelescu, Iordan Vasile și proprietarul casei Ilie Haralambie.

Cum Naum Stoian este supus bulgar, Enciu Anghel și Ilie Haralambie au fost internați ca suspecti și în cursul rasboiului din 1916-198 și Iordan Vasile și Dinu Jelescu sunt unii din cei care nu prea clarifică situațiunea militară socotesc Dle Primar că acești indivizi complotază cu tótă energia conta siguranței statului român și înrădăcinează în mintea conaționaliilor lor atât din Asarlâc cât și din împrejurimi idei revoluționare și pentru ca aceste idei răspândite de criminali să nu fie traduse în fapt cu onóre vă adesăm aceasta și vă rog să faceți cele ce veți crede de cuviință. Tot odată vă rog ca să păstrați secretul cel mai strict asupra acestor destăinuiri întru cât după cum știți sunt de aceeași origine cu ei însă cu sentimente adevărat românești aceștia despre care vorbesc mai sus ar fi în stare să mă suprime din tre cei vii.

Ajutor de Primar I. Vasiev

Domnului Primar al com. Enisenlic”¹⁵

Toate aceste relatări de epocă zugrăvesc realitățile unei perioade destul de instabile, nesigure, pe care locuitorii provinciei dintre Dunăre și Mare au fost obligați să o traverseze în primele decenii ale secolului trecut.

ETHNIC PROBLEMS IN DOBROUDJA AFTER THE GREAT WAR

The period between the years 1913 and 1920 it was a turbulent era for Dobrogea. After the Second Balkan war, the presence of this territory known as the Quadrilateral in the composition of the Romanian state also brought many problems, which are revealed in period documents belonging to both central and local authorities.: the problems of the Muslim minority, the problem of colonization of the Macedonians, subversive communist organizations and the tension of relations with Bulgaria and with the Bulgarian minority in Dobrogea Noua. All these period accounts paint the realities of a rather unstable, uncertain period, which the inhabitants of the province between the Danube and the Sea were forced to cross during the first decades of the last century.

¹⁵ *Ibidem*, f. 199.